

ersättning åt det samhälle, som lämnat det, men det understöd, som lämnas för skolgång, anses å priori icke vara sådant, att annat fattigvårdssamhälle kan åläggas att betala det.

I detta afseende är således nu ifrågavarande understöd något från den obligatoriska fattigvården fristaende, och man kan mycket väl läsa folkskolestadgans nyssnämnda föreskrift på det sätt, att här gifvits en anvisning på huru saken kan anordnas, men att föreskriften *icke hindrar* ett samhälle att vidtaga en annan anordning. Hvad där sagts är ju endast att föräldrarna eller målsmännen böra genom samhällets försorg understödjas. Det är en bestämd skillnad mellan sådant understöd och den i fattigvårdsförordningen omnämnda obligatoriska fattigvården.

Angående kommunal bespising af fattiga folkskolebarn.

(Forts.)

§ 27.

Friherre Palmstierna: Herr ordförande, mina herrar! Jag ber att få fästa herrar stadsfullmäktiges uppmärksamhet på att polismästarens skrifvelse till öfverståthållaren är daterad den 23 sistlidne augusti. Det har således förflutit en hel månad från det detta ärende först förelåg till dess det kommit på herrar stadsfullmäktiges bord. Under denna månad hafva ju förhållandena i samhället högst väsentligt förändrats, så att vi kunna säga, att antalet arbetslösa i Stockholm nu endast är en tiondel af motsvarande antal för en månad sedan. När därtill kommer, att, såsom man finner af dagens tidningar, civilministern vidtagit ämbetsätgård i syfte att landstatens tjänstemän måtte få återgå till den tjänstledighet, som afbrutits genom storstrejken, skulle man kunna tro, att lugnare förhållanden nu inträdt. Denna kungl. maj:ts uppfattning synes mig också vara den, som en stor del af Stockholms befolkning har lyst.

Jag vill då fästa uppmärksamheten på, att polismästaren har såsom skäl för polisstyrkans ökning under den kommande tiden anfört, att man efter strejkens slut kanske snarast har att frukta oordningar, som i högre mått än vanligt fordra polismyndighetens ingripande. När jag läste dessa ord, kom jag helt osökt till den tanken. Skulle man icke på billigare sätt än genom ökning af polisstyrkan kunna åstadkomma, att oordningar icke uppstode här i hufvudstaden? Och jag fördes omedelbart till tanken på det stadgdande, som innebär, att där oordningar skäligen kunna vara att befara, de inskränkningar i försäljningsrätten, som till

Angående ökning af antalet extra polis-konstaplar.

Angående
ökning af an-
talet extra
polis-
konstaplar.
(Forts.)

ordningens uppehållande kunna finnas nödiga, må äga rum. Man står då, mina herrar, efter ett sådant uttalande af polismästaren som det af den 23 augusti med någon undran inför det faktum, att man trots detta låtit rusdrycksfloden åter komma in i samhället med allt hvad den medför. Vi få nu se den långa raden af män och kvinnor ånyo gå mot fängelse och fattighus och pantlånekontor och nöd och last.

Här har uti samhället och i hela vårt land en sådan bestämd och allmän mening gifvit sig uttryck, att man borde dröja länge nog, innan på myndigheternas bud spritfloden åter finge rinna in i samhället, och jag har i uppdrag från stadsfullmäktiges nykterhetsgrupp att inlägga vårt lika allvarliga som bestämda beklagande öfver att förhållandena redan nu äro desamma som de varit förut, och det synes mig påtagligt, att kommunen kunnat bespara denna utgift på 16,000 kronor, därest den velat följa den bestämda allmänna mening, som i detta afseende tagit sig uttryck i vårt samhälle.

Vidare vill jag påpeka att de platser, för hvilka man nu begär anslag, skulle komma att tillsättas först ett stycke fram i oktober — mellan den 9 och 12. Således skulle det komma att dröja länge nog, innan kåren blefve fulltalig, och innan dess kan man väl vänta, att ännu lugnare förhållanden än nu komma att inträda. Dessutom, mina herrar, vill jag säga — med allt erkännande, att polisen i stort sedt skött sig väl — att det är en våda att i tider som de nuvarande sätta öfverdådligt folk såsom polismän, då de icke kunna utföra sina åligganden lika väl som den äldre personalen. Under orostider bör man icke inom polisen använda öfverdådligt folk utan bepröfvade karlar.

Vidare vill jag anmärka, att enligt det kontrakt, som ingåtts mellan staten och staden och som trädde i kraft den 1 januari i år angående en viss del af polisstyrkan, som skulle ställas till förfogande för ordningens upprätthållande inom andra delar af riket, hvarest oordning hotade att utbryta, staten gaf ut 19,000 kronor för detta ändamål, och jag har icke hört, att denna ökade polisstyrka användts inom någon annan del af vårt land. Då skulle man kunna tänka sig, att polisstyrkan vore tillräcklig här.

Ur kommunens synpunkt är det icke heller rätt angenämt att nu strax före statbehandlingen upptaga frågan om en ökning af polispersonalen, då vi veta, att frågan om omreglering af lönerna mycket snart kommer tillbaka. Jag kan icke dela afdelningens

uppfattning, då den säger sig hålla före, att polismästaren endast i den mån det visar sig nödvändigt kommer att antaga extra konstaplar, ty jag är fullt öfvertygad om, att när polismästaren gjorde denna framställning, han ansåg nödvändigt, att samtliga dessa extra konstaplar skulle träda i tjänst. Få vi således dessa nya konstaplar fastbundna, föregripa vi med all säkerhet statbehandlingen. Vi komma att få dessa konstaplar in i staten så att säga i klump, och jag tror icke, att det kommer att låta sig göra att åter få bort dem, sedan vi en gång fått in dem i staten.

Slutligen måste vi också taga hänsyn till sparsamhetssynpunkten, något som äfven af vice ordföranden nyss framhölls. Vi måste hädanefter ännu mera än hittills framhålla denna synpunkt, då vi se, hurusom under nuvarande prekära finansiella förhållanden kommunen allt mer och mer tynges af skatter och skattebördorna ständigt växa. Vi måste då knappa in på hvarje om än så obetydlig post. Jag ber Eder, mina herrar, att äfven här fasthålla denna sparsamhetssynpunkt, och därför skall jag yrka afslag på denna punkt, lika villigt som jag skall yrka bifall till det ärende, som behandlas i utlåtandet n:r 229 angående ersättning för den tid, som förflutit.

Herr öfverståthållaren: Om man skall förundra sig öfver något, är det väl snarare däröfver att ett så pass måttligt belopp blifvit begärdt, ty här ha dock varit ganska besvärliga förhållanden och de äro fortfarande rådande churu under annan form. Jag vill erinra om, att under augusti månad, då storstrejken började, blefvo mellan 35 och 40,000 personer här i Stockholm arbetslösa. Förhållandena tedde sig då ganska oroande. Allt gick emellertid lugnt och inga oordningar skedde, men det kräfdes stor och oafslätlig uppmärksamhet från polisens sida. Naturligtvis kunna myndigheterna under sådana förhållanden icke undgå anmärkningar. Jag har under dessa månader dels i tidningarna och dels ock i synnerhet i anonyma bref fått förebräelser för att man icke gått tillväga med tillräckligt stor kraft. Jag tror mig kunna säga, att dessa bref visa, att hos allmänheten råder en mycket skef och oriktig uppfattning om hvad som verkligen kan göras. Jag har fått mottaga uppmaningar att genast göra slut på strejken, att köra bort herrarna i Folkets hus, att häkta vissa namngifna personer eller att låta föra dem till Konradsberg. Det är klart att sådant kan man icke verkställa, och hade man gjort något försök

Angående
ökning af an-
talet extra
polis-
konstaplar.
(Forts.)

Angående
ökning af an-
talet extra
polis-
konstaplar.
(Forts.)

i den riktningen, hade det allenast föranlett ingripande från justitieombudsmannen.

Vidare har man klandrat myndigheterna för att det några dagar var tyst på gatorna, men jag tror icke, att detta kan läggas myndigheterna till last. Jag vill först säga, att man icke kan fordra, att ett koncessionerat bolag såsom spårvägsbolaget skall vara skyldigt att upprätthålla rörelsen, äfven om personalen strejkar. Det skulle endast ha till följd, att arbetarna jämnt och ständigt hotade med strejk, om de icke finge sin vilja igenom. De visste då, att bolaget, om de strejkade, skulle förlora sin koncession, och bolaget skulle följaktligen blifva tvunget att bifalla allt hvad arbetarna begärde. En sådan fordran får man alltså icke uppställa och för öfrigt ha spårvägsbolagen både det norra och det södra strejkklausuler i sina koncessioner, så att därutinnan var ingenting att göra. Bolagen ha förförligt på ett synnerligen förtjänstfullt sätt anskaffat folk och så snart sig göra låtit åter satt trafiken i gång och utvecklats den allt mer och mer.

Icke heller mot ångbåtarna tror jag att man kunnat på något sätt ingripa. Hvad droskorna åter beträffar kunde man ju fordra, att droskägarna själfva skulle köra, och det gick också till slut att få saken ordnad så.

Vidare har jag hört, att det varit ett förfärligt fel, att myndigheterna tilläto, att på Folkets hus lämnades ut frikort, som skulle berättiga innehafvarna att köra omkring på gatorna. Myndigheterna ha emellertid aldeles icke tillåtit något sådant, men man kan ju icke förbjuda den ena medborgaren att gifva den andra en rekommendation eller den andra att begagna denna rekommendation. Man förbjöd allt, som kunde åstadkomma förargelse, men man kunde icke förhindra vissa personer att gifva rekommendationer och andra att mottaga dem. Hvad man möjligen kunnat förbjuda var att droskorna finge använda dessa frikort, men för att gifva ett sådant förbud måste man ha några droskor, som körde och kunde gifvas ett dylikt föreläggande.

Hvad man kunnat göra är att taga vård om dynamit, att utfärda fridlysning för vissa områden och tillse, att militärpatruller förlades vid vissa verk, där strejk kunde vara möjlig, men hvilka måste upprätthållas genom s. k. strejkbrytare, äfven om strejkskedde, och vid hvilka i följd däraf oordningar kunde befaras uppkomma. Det har också visat sig fullt befogadt att vidtaga sådana skyddsåtgärder.

En annan åtgärd, som vidtagits och blifvit mycket olika bedömd, var förbudet mot försäljning af spritdrycker och inskränkning i försäljning och utlämning af vin och öl. Verkan af denna åtgärd har otvifvelaktigt varit synnerligen god. Ett bevis därpå kan anföras från Helsingborg, där man hade ett liknande förbud, men där stora massor af befolkningen på ångfärjan foro öfver till Helsingör och där i synnerligen omfattande grad tillfredstälde sitt begär efter starka drycker. Det har varit förenadt med synnerligen stora svårigheter att rätt justera, när detta förbud skulle upphävas, men det är alldeles klart, att när den stora strejken var slut, och så stora skaror af människor icke längre gingo arbetslösa, man icke hade att befara mera omfattande oordningar, och då var man också skyldig att upphäva detta förbud, som endast kan meddelas i ordningens intresse. Men för att man icke alltför hastigt skulle få tillgång till starka drycker och därigenom försök framkallas att störa ordningen, har man försökt att så långsamt som möjligt lossa på bandet, och först från och med i dag har ett fullständigt upphäfvande af förbudet kunnat ske.

Under hela denna tid har polisen fått utföra ett mycket omfattande arbete. Den har haft ett godt stöd af den skyddskår, som bildats, och som visserligen icke utfört något direkt polisarbete men dock underlättat polisens arbete att göra strejken mindre kännbar och svår för allmänheten och samhället. Polisen har emellertid alltid måst vara till hands. Den har i förstärkta patruller patrullerat på gatorna, och den har måst vara samlad på stationerna för att hastigt vara till hands, om folksamlingar skulle uppstå och oordningar yppa sig. Tjänstgöringen var så sträng, att polisen icke erhöll någon söndagsledighet under hela tiden och icke heller någon annan ledighet. Någon tid måste personalen naturligtvis ha för att äta och sofva, men den var skyldig att äfven under denna tid vistas i bostäderna och fick icke gå ut, allt för att den skulle kunna inkallas, om så behöfvdes.

Nu är det visserligen glädjande att höra att den sista ärade talaren gärna vill medgifva den ersättning, som föreslås i nästa betänkande. Men det är också nödvändigt att öka poliskåren, och skälet härtill är att denna kår nu blifvit så starkt ansträngd, att det är önskligt att genom en ökning af personalen bereda den någon lindring. I förbigående vill jag också nämna, att stadens polis varit i Stockholm under hela tiden med undantag af fem man, som varit i Dalarna. Anspråken på skydd härstädes ha

Angående
ökning af an-
talet extra
polis-
konstaplar.
(Forts.)

Angående
ökning af an-
lalet extra
polis-
konstaplar.
(Forts.)

varit så trängande, att man icke kunnat medgifva, att några flera kommenderades härifrån.

Att dessa konstaplar, som nu skulle anställas, bli öofvade är sannt, men det är ju möjligt att använda dem så att en skolad polisman går tillsammans med en öofvad, och de öofvade kunna dessutom användas till bevakning på vissa platser, där de icke så mycket komma i beröring med allmänheten.

I stort sedt äro förhållandena nu lugnare, men det finnes vissa förhållanden, som göra, att polisen äfven under detta lugn antagligen får ett mycket ansträngande arbete. Dessa omständigheter äro i främsta rummet, att det finnes en mängd arbetare, som fortfarande komma att gå arbetslösa och icke kunna få tillbaka sina platser efter strejken. Så är förhållandet vid spårvägarna, åtskilliga af stadens verk, bagerierna, vissa tobaksaffärer och på åtskilliga andra ställen. På alla dessa platser erfordras en stark bevakning för att upprätthålla ordningen och förekomma olyckshändelser. Vid flera tillfällen har det inträffat, att sprängämnen lagts på spårvägsskenorna, och i går natt lyckades en polisman anträffa en dynamitpatron, som var utlagd i spårvägsspåren, på ett ställe i Katarina församling. Under förra veckan inträffade på olika aftnar, att en del folk samlade sig utanför åtskilliga bagerier, sökte störa de arbetsvilliga och kastade stenar på fönsterna. I fredags natt var det en man, som kastade in en sten i ett bageri och slog sönder en fönsterruta. Man vill söka förekomma sådana oordningar och därför behöfves polis, men å andra sidan är det heller icke möjligt att t. ex. hålla vakt vid hvarje bageri, ty om man läser Socialdemokraten, så finner man, att det är icke mindre än 81 bagerier, som äro förklarade i bojkott eller blockad.

Det är naturligtvis omöjligt att hålla vakt utanför alla dessa, utan man måste försöka att om folksamlingar uppkomma skingra dem genom patruller, som gå omkring på gatorna. Men härtill behöfves folk, och därför tror jag det är nödvändigt, att det nu äskade anslaget beviljas.

Herr Klefbeck: Jag skall vördsamt be att få tacka herr öfverståthållaren för den första delen af hans anförande, som jag finner vara en förträfflig motivering för bifall till hvad utskottet föreslår i nästa punkt. Men i öfrigt skulle jag för min del beträffande nu föreliggande ärende vilja instämma med friherre Palmstierna. Herr öfverståthållaren yttrade i dag, att då den stora strejken tog slut, man icke hade att befara sådana oordningar, som

man kunde vänta, medan strejken pågick. Detta yttrade han såsom ett motiv för att spritförbudet upphäfdes. Men denna öfverståthållarens mening tyckes icke delas af polismästaren, som i sin skrifvelse af den 23 augusti säger, att när strejken var slut, hade man kanske snarast att frukta oordningar, som i högre mått än vanligt fordrade polismyndighetens ingripande. Jag kan icke neka till, att också jag och många med mig hyst samma fruktan som polismästaren. Med glädje ha vi dock sett att dessa farhågor icke förverkligats, utan att det lugn, som utmärkte den stora, väldiga konflikten, också bevarades, då densamma började afvecklas. Den mest kritiska punkten hålla vi således före nu vara öfver. För hvarje dag som går anse vi, att situationen blir mindre och mindre kritisk, och när vi komma ett stycke in i oktober månad, hoppas vi densamma vara ännu mindre kritisk. Något som helst skäl att nu öka polisstyrkan synes oss således icke föreligga. Herr öfverståthållaren säger, att i stort sedt nu inträdt mycket lugnare förhållanden, ett omdöme som vi med glädje taga fasta på och som ingen kan jäfva, men då tycker jag, att konklusionen därpå blir, att något skäl att öka polisstyrkan icke föreligger.

Ett annat skäl var, att den polisstyrka, som finnes, är så starkt ansträngd, att den nog kunde behöfva lättnad och hvila. Det vill jag icke bestrida, men det förefaller som om man lätteligen skulle kunna vinna detta på ett mycket enklare sätt. Det förhåller sig ju så, att under hela storstrejken och efter hvad jag tror delvis ännu poliserna patrullera två och två tillsammans. Då ju för närvarande råder ett lugn, som icke på något sätt skiljer sig från det vanliga, och man, såsom nyss antyddes, har anledning att tro, att så äfven hädanefter skall bli förhållandet, så är det icke af nöden att denna dubbla patrullering fortfar, utan poliserna kunna patrullera på vanligt sätt en och en. Därigenom blir det tillfälle för polisen att få den ledighet och den hvila, som personalen kan hafva anspråk på.

Hvad sedan beträffar oordningarna vid bagerierna och på andra ställen, så kan det icke falla mig in att lämna något som helst försvar för dessa. Jag vill blott säga, att det icke synes mig vara något skäl, som kan motivera en ökning af polisstyrkan, ty dessa oroligheter ha i regel endast yppat sig vid arbetstidens slut, och om man vill där postera en polisstyrka, som upprätthåller ordningen, så förstår jag icke, att därför att en viss styrka behöfves där i ett visst ögonblick, den skall behöfva gå där dagen lång och att man därför skall nödgas öka polisstyrkan.

Angående
ökning af an-
talet extra
polis-
konstaplar.
(Forts.)

Angående
ökning af an-
talet extra
polis-
konstaplar.
(Forts.)

Dessutom är det, såsom redan framhållits, af vikt, att vi taga vara på hvarje öre af kommunens medel, och det är enligt mitt förmenande långt mera på sin plats, att om ökning af polisen anses nödvändig, den frågan tages under ompröfning, när staten i sin helhet föreligger. Därför vill jag som sagdt förena mig i friherre Palmstiernas yrkande, och jag gör det så mycket hellre, som dessa 30 man, hvilka skulle biträda vid vakthållningen utanför de ställen, där oroligheter afhöras, väl icke förslå så synnerligen långt, om nämligen dessa oroshärdar endast bland bagerierna, såsom herr öfverståthållaren antager, uppgå till ett antal af 81.

På grund af hvad jag tagit mig friheten anföra skall jag be att få yrka bifall till friherre Palmstiernas hemställan och således afslag på utskottets förslag.

Herr Lamm: Jag hade icke tillfälle att då detta ärende förevar i första afdelningen deltaga i detsamma, enär jag då var ute och reste. Men jag har sedermera satt mig i förbindelse med polismästaren och helt nyligen talat med honom om saken, och jag kan intyga, att den uppfattning, som han hade den 23 augusti, har han ännu i denna dag. I hans framställning står icke anfördt hufvudmotivet för dessa 30 extra konstaplars anställande. Detta har emellertid framdragits af herr öfverståthållaren. Personalen har varit så öfveransträngd, att den icke fått åtnjuta fridagar eller semester, och nu är det meningen att bereda densamma dessa förmaner. När man nu tänker sig en kår på 5 à 600 man, kan man väl icke anse, att en tillökning af 30 man är något så oerhördt, om man därmed afser att bereda en så stor kår fridagar och semester. Den uppfattning, som gör sig gällande från polismästarens sida är, att visserligen är storstrejken i aftagande, men just de mera oresonliga elementen befinna sig dock fortfarande i den ställningen, att de icke återtagits i arbete, och polismästaren vidhåller att en sträng bevakning och s. k. dubbling af patrullerna fortfarande äro behöfliga. Nu säger visserligen herr Klefbeck, att man skall draga in dessa dubbla patruller. Jag har den största aktning för herr Klefbecks insikter, men när det gäller polissaker, sätter jag polismästaren något högre, och han säger att ännu behöfvas dessa dubbla patruller.

Såsom herr öfverståthållaren påpekade, anser jag det äfven för min del nödvändigt att åtminstone tills vidare avägbringa denna förstärkning af polispersonalen, och första afdelningen har

icke ansett sig kunna annat än tillstyrka polismästarens framställning. Visserligen har det sagts, att det icke skulle hafva någon betydelse, då afdelningen här yttrar, att den håller före, att polismästaren endast i den mån det visar sig nödvändigt kommer att antaga extra konstaplar. Ja, det är så mycket som man kan säga med den ställning första afdelningen intager vis å vis polisen, men afdelningen har dock den uppfattningen, att hos polismästaren icke finnes någon önskan att gå utöfver hvad som är nödvändigt. Det gäller strängt taget blott 7,500 kronor för själfva tjänstgöringen, ty allt det öfriga skall gå till inventarier, som i allt fall förr eller senare måste anskaffas.

På grund af hvad jag sålunda anført ber jag att få yrka bifall till den framställning, som gjorts af polismästaren och som tillstyrkts af första afdelningen och äfven af beredningsutskottet.

Herr öfverståthållaren: Den farhåga polismästaren uttalade i sin skrifvelse af den 23 augusti är densamma, som äfven i dag framhållits, nämligen att efter strejkens afslutande finnas stora skaror af folk, som förlorat sina platser och försöka att trakassera de s. k. strejkbrytarna och hindra dem från arbete. För dem är det utan betydelse, om spritutskänkning finnes eller icke, ty deras ställning att vara afskedade och att hafva förlorat sitt arbete kommer alltid att förblifva densamma och likaså deras önskan att göra lifvet surt för de s. k. strejkbrytarna. Det behöfves därför, såsom herr Lamm framhållit, förstärkt polisbevakning, och det är icke, såsom herr Klefbeck antager, nog att postera ut en polistryka, när arbetet är slut, ty oroligheterna tyckas hålla på ganska länge, ända in på natten, och drager man in polisen vid andra tider än arbetstidens slut, är det antagligt att man kommer att ställa till uppträden vid de tider, då polisen är borta. Man måste således ha den bevakning man nu har. Herr Klefbeck anmärkte också att då det skulle bli endast 30 nya konstaplar, de icke skulle vara till mycken hjälp. De äro väl dock alltid just till den hjälp man afsett att vinna med dem.

Herr Söderlund: Herr ordförande, mina herrar! En af de föregående ärade talarne har uttryckt sin tacksamhet för hvad öfverståthållaren gjort i ett afseende, jag förmodar att han därvid afsett i nykterhetshänsende. Men enligt mitt förmenande bör här i dag fällas något yttrande, att äfven polisen i sin helhet på

Angående
ökning af an-
talet extra
polis-
konstaplar.
(Forts.)

Angående
ökning af an-
talet extra
polis-
konstaplar.
(Forts.)

ett utomordentligt sätt fyllt sin uppgift under den svåra tid, som varit, och jag har därför begärt ordet för att uttala, att enligt min åsikt poliskåren varit monstergill under dessa svåra dagar. När man första dagen af storstrejken kom in till staden från landet, kunde åtminstone icke jag underlåta att fundera på huru vida vi icke skulle komma att få se någon af herrarna i folkets hus sitta på den plats, där herr öfverståthållaren nu sitter i stadsfullmäktige. När så lyckligtvis icke hände, ha vi så mycket större skäl att vara tacksamma. Herr öfverståthållaren har själf antydt, att det var förenadt med svårigheter att komma till det goda resultat, hvartill öfverståthållarembetet kommit. Det tror jag mycket väl, i synnerhet som vi veta, att våra lagar i det afseende, som nu är ifråga, äro alldeles för slappa och otydliga. Därför vill jag passa på tillfället att yttra, att om herr öfverståthållaren på något sätt kan influera så att vi få lagar, som göra det möjligt för ordningsmakten att strängt vidmakthålla de enskildes rätt att få arbeta och handla och vandla fritt till eget bästa, så gör herr öfverståthållaren vårt samhälle en stor tjänst.

Friherre Palmstierna: Herr ordförande, mina herrar! De bravorop, som nyss hördes från en del af herrarna, antag jag berodde på en viss känslöstämning, och jag vill endast anmärka, att här är fråga om en förstärkning af poliskåren och icke om att reglera frågan om arbetsaftal. Härmed öfvergår jag till behandlingen af det ärende, som föreligger.

Jag vill fästa uppmärksamheten på att under detta år på grund af kontraktet mellan staten och staden polisen ökas, och att enligt herr öfverståthållarens uppgift endast fem man tagits i anspråk för tjänstgöring utom Stockholm. Följaktligen synes det genom denna ökning, som redan ägt rum, vara möjligt att bereda polispersonalen en viss semestertid och tillfälle att resa ut från staden, när så befinnes lämpligt. Men polisen är ju till för att särskildt under exceptionella förhållanden utöfva sitt maktpåliggande arbete, och jag undrar om det är principiellt riktigt att först bereda denna personal ersättning, för att den icke omedelbart kommit i åtnjutande af semester, och dessutom anställa nytt folk för att bereda dem lindring. Jag anser således för min del att det är riktigt, att, såsom föreslås i utlåtandet n:r 229, herrar stadsfullmäktige gifva kontant ersättning såsom ett erkännande åt polisen för den tid, som varit, men att vi icke böra öka poliskåren för att bereda

den semester, då vissa exceptionella förhållanden störa den semesterordning, som blifvit upprättad. Därför att semestern blifvit uppskjuten för polispersonalen, finner jag således icke skäl att lämna polisen större anslag. Dessutom hade jag verkligen väntat, att herr öfverståthållaren nu skulle draga fram några exempel på svårare oordningar, som förekommit, och kunna motivera en ökning af polisstyrkan, men till vår stora glädje fingo vi knappast höra något enda exempel på att lugnet blifvit stördt här i staden. Under sådana förhållanden synes det mig onödigt att förtfarande fästa så mycken vikt vid det yttrande, som polismästaren gjort, när fakta i samhället i det stora hela jäfva hans förmodan.

Angående
ökning af an-
talet extra
polis-
konstaplar.
(Forts.)

Herr vice ordföranden: Herr ordförande, mina herrar! Här har framhållits sparsamhetssynpunkten och särskildt att polisens stat i Stockholm redan förut är tillräckligt stor. Jag har också, när frågor om polisväsendet varit före, varnat för de löneförhöjningar, som föreslagits, men detta hindrar icke, att nu se på saken sådan den verkligen är, och i likhet med herr Lamm vill jag fästa uppmärksamheten på, att det här gäller för personalen direkt endast 7,500 kronor. Det öfriga skall gå till inventarier m. m., hvilka nog i allt fall förr eller senare skulle blifva erforderliga. Denna summa af 7,500 kronor skulle icke användas för att soulagera några af personalen för att de fått sin semester uppskjuten, ty detta skulle vara ett alltför obetydligt ändamål, utan för att förstärka polisbevakningen, då den personal, som för närvarande finnes, är öfveransträngd.

Det talas här om att inga oroligheter ägt rum, och det gläder nog en hvar att kunna konstatera detta, men detta beror till en del och en stor del på de anordningar, som ordningsmakten vidtagit. Men dessa anordningar från ordningsmaktens sida hafva kraft och kräfva, såsom herr öfverståthållaren anført, en strängare och längre tjänstgöring. Nu stå vi inför den mörkare och i här förevarande fall farligare årstiden, och vi ha en stor mängd arbetslösa och dessutom en del oroselement, som alltid samlas i en stor stad. Då anser jag icke, att stadsfullmäktige kunna taga på sitt ansvar att vägra polismästaren den personal, som han begär, när utgiften för själfva personalen endast belöper sig till 7,500 kronor och man dessutom har förhoppning, att icke ens hela detta belopp skall behöfva användas, ifall förhållandena ställa sig sådana, att personalen icke behöfver ökas i den utsträckning polismästaren

Angående
ökning af an-
talet extra
polis-
konstaplar.
(Forts.)

tänkt sig. Det är ju här endast fråga om ett förslagsanslag, och om det icke behöfves, så finnes ingen anledning att polismästaren skall öka öfver höfvan.

För min del ber jag att få yrka bifall till beredningsutskottets hemställan.

Herr Ceder: Jag hade icke tänkt yttra mig i frågan och det är med synnerligen stor tvekan jag gör det. Denna tvekan hyser jag så mycket mer som af öfverståhållarens yttrande framgår en mängd exempel på huru man kan misstyda och huru många vilda ideer kunna uppkomma i dessa tider. Man har meddelat mig anonymt, att äfven jag skulle genom öfverståhållareämbetets försorg komma att inmanas i häkte, och man ser häraf, att det icke torde vara skäl att så mycket fästa sig vid dylika saker i en debatt som denna.

Emellertid anser jag mig icke hafva förmåga att bedöma huruvida polispersonalen bör ökas eller icke, men hvad jag tror mig kunna påstå är, att då storstrejken är öfver och sedan större delen af Stockholms arbetare återgått i arbete — det återstår en relativt ringa del — och då under storstrejken icke förekommit uppträden af svårare art, det är tämligen omotiveradt att skrifva en möjligen behöflig ökning af polisen på storstrejkens konto. Vi hafva här i kväll gifvit många uttryck åt vår glädje öfver att icke ordningar förekommit i någon större utsträckning, och herr vice ordföranden påpekade, att detta till en stor del berodde på myndigheternas åtgärder, men vi få icke glömma, att det också till en mycket stor del berott på arbetarna. Det förefaller, som om, då vi nyss bevittnat, att Stockholms arbetare under en svår situation uppträdt på ett hedrande sätt, det vore ett mycket dåligt betyg att för detta hedrande uppförande och med storstrejken såsom motiv nu besluta att öka polisen med 30 man. Det skulle komma att verka på ett egendomligt sätt, åtminstone vill jag se uppträden af svårare art först, innan jag med denna motive-ring vill bidraga till att öka polisens styrka.

Jag beklagar, och jag hoppas att alla arbetare göra det, att våldsamerheter af någon som helst art förekomma under en strejk. Ja, jag går så långt, att jag beklagar att påtryckningar öfvas mot dem, som icke höra till de i striden inblandade organisationerna. Men jag skall alltid vara beredd att gifva mitt erkännande åt att arbetarna här i landet förstått den situation, som var, och förstått

att icke uppträda aggressivt utan rättat sig efter myndigheternas åtgärder, så långt det var möjligt.

Detta är anledningen hvarför jag tror, att det skulle verka obehagligt, om storstrejken under nuvarande förhållanden toges till motiv för en ökning af polispersonalen, sedan storstrejken nu är till ända.

Herr ordförande, jag ber att få instämma i friherre Palmstiernas yrkande.

Herr vice ordföranden: Jag vill inlägga min protest mot påståendet, att den omständigheten att Stockholms stadsfullmäktige på vederbörande myndighets begäran bevilja ett anslag — på grund af den öfveransträngning, som ägt rum och som tagit poliskårens alla krafter i anspråk, och på grund af den fortsatta strängare tjänstgöring, som tidsförhållandena påpkalla och som polismyndigheten anser nödvändig — jag vill inlägga min protest mot att detta, såsom har sagts, skulle innebära »ett mindre godt betyg för Stockholms arbetare». Den meningen kan ingen, som är med om att besluta detta anslag, vilja inlägga däri.

Beslutet innebär endast ett bifall till polismästarens framställning att på grund af polispersonalens öfveransträngning och det fortsatta behofvet af en strängare tjänstgöring, till hvilken den uttröttade personalen icke kan användas, bevilja ett anslag af högst 7,500 kronor till ökning af personalen samt erforderliga belopp till beklädnad, beväring, sängar med mera att användas efter polismästarens bepröfvande.

Det är dock denne senare som bär ansvar för ordningen i hufvudstaden och när han anser att denna förstärkning är behöflig, tror jag att man bör fästa mera afseende vid hans framställning än vid uttalanden af personer, som icke ha något ansvar i den delen. Jag tror icke detta anslag behöfver på något sätt missuppfattas hos arbetarna såsom något mindre godt betyg. Vi bifalla hvad den myndighet, som bär ansvaret för ordningen i Stockholm, begärt med hänsyn till hvad som förekommit och hvad som man kan befara, och i ändamål att åstadkomma en lindring för polispersonalen, som blifvit på det högsta öfveransträngd genom sin tjänstgöring under den föregående tiden.

Herr Tengdahl: Jag skall icke gifva mig in på en hel del saker, som ligga vid sidan af ämnet, men då vice ordföranden

Angående
ökning af an-
talet extra
polis-
konstaplar.
(Forts.)

Angående
ökning af an-
talet extra
polis-
konstaplar.
(Forts.)

kommit med en protest, så vill äfven jag protestera mot det myckna talet om polisens öfveransträngning under storstrejken. Detta tal är till stor del en myt och öfverenstämmar icke med uppfattningen hos polisen. Jag har en del försänkningar inom poliskåren och har hört dem säga, att de aldrig haft så fridfullt och gemytligt som under storstrejken. Det har sagts, att det kändes som ett band, att det ålagts dem att vistas i sina bostäder, då de icke voro i tjänstgöring. Men jag förmodar, att de icke uteslutande känt det som ett band, om de äro fästade vid sina familjer, hvilket jag hoppas att de äro. Då bör det väl icke hafva känts enbart motbjudande att något mera vistas i sina bostäder. Den tid, under hvilken de voro utkallade till verklig tjänstgöring, var icke större än eljest. Jag vill därför protestera mot talet om öfveransträngning, som till stor del endast är en myt.

I öfrigt skall jag icke gå in på allt möjligt som här yttrats på sidan om ämnet. Vi äro nämligen icke någon historiens domstol öfver storstrejken.

Herr Klefbeck: Jag vill blott säga det, att ehuru jag icke kan eller har befogenhet att påtaga mig något ansvar för ordningens upprätthållande, så anser jag mig trots vice ordförandens admonition ha rätt att använda de ögon, som äro mig gifna att se med. Och när jag gått ut bland arbetarna, som bo därute på söder i större antal än hvad som är fallet i de centralare delarna, som herrarna bättre känna till, och sett den ordning, som förekommit under storstrejken, så kan jag icke annat än gripas af beundran för den. När jag sedan hört polismästaren motivera sin begäran om polisstyrkans ökande på det sätt, att han nu fruktade än större oordningar, men erfarenheten visat, att dessa oordningar icke inträffat; när man vidare ser, att denna ökning icke skulle träda i kraft förr än i oktober månad, då man har hopp om att den nu pågående konflikten skall vara löst, så frågas, om verkligen så exceptionella förhållanden föreligga, att de kunna motivera den begäran, som här framställts.

Det förefaller mig för öfrigt, som om ordningsmakten skulle kunnat på ett mera enkelt sätt lösa problemet. Här använder man det vanliga sättet, nämligen att släppa lös källan till oordningar, spriten, för att sedan med dyrbara kostnader göra om intet de verkningar som framkomma från den källan. Det synes mig i stället, som om det utmärkta medel till ordningens bevarande,

som gifvits oss genom rusdrycksförbudet, bort bibehållas, när stora oroligheter befarades. Det hade varit ett billigare sätt att möta befarade oordningar. När nu emellertid, trots det att detta medel icke begagnats, icke några oordningar har inträffat, så frågas, om jag icke såsom tänkande människa bör se på de verkliga faktiska förhållandena och om jag icke på grund af dem får göra mitt yrkande.

Jag ber att till mina kamrater inom denna kår få hemställa, att de icke måtte taga denna sak som någon stämningssak, som bör afgöras på det ena eller andra sättet, beroende på de känslor, som för tillfället väckas, utan att de måtte nyktert se på den fråga som föreligger.

Ärendet nr 229 och hvad där begäres och hvarom diskussionen i det stora hela rört sig, har det aldrig fallit mig in — och kanske ingen annan heller — att göra opposition emot. Men det är denna ökning af polisstyrkan, som förefaller oss icke vara fullt motiverad.

Till slut vill jag fråga: tro herrarna, att om vi nu anställa 30 polismän på extra stat för att bereda den ansträngda poliskåren den hvila, som den behöfver, tro herrarna verkligen, att vi, när kåren fått sin hvila, skola se dessa 30 gå tillbaka till sina näringar? Är det icke snarare högst sannolikt att vi allt fortfarande få behålla dem?

Herr Ceder: Då jag yttrade mig, gjorde jag det ur den synpunkten, huruvida stadsfullmäktige skola ställa medel till förfogande för att ytterligare öka polispersonalen eller icke och det är detta vi hafva rättighet att besluta om, det är detta frågan rört sig om. När jag nyss hade ordet, sade jag tydligt ifrån i motiveringen till mitt yrkande — jag ber få erinra vice ordföranden härom — att jag icke tilltror mig att fullt ut kunna bedöma den nuvarande situationen för att afgöra huruvida en ökning af polispersonalen i och för sig är behöflig eller icke. Men hvad jag tror med bestämdhet, det är att de extra förhållanden, som storstrejken framkallat, redan nu äro till allra största delen ur världen och att de i ännu högre grad skola vara borta, när den ifrågasatta extra polisstyrkan skulle kunna träda i tjänstgöring. Att denna extra polisstyrka skulle tillsättas för att bereda den gamla personalen semester föreställer jag mig ändå icke vara så allvarligt menadt, ty om denna personal, såsom i nästa punkt på föredragningslistan

Angående
ökning af an-
talet extra
polis-
konstaplar.
(Forts.)

Angående
ökning af an-
talet extra
polis-
konstaplar.
(Forts.)

föreläs, får en kontant erkänsla för den strängare tjänstgöringen under storstrejken — och att tjänstgöringen därunder verkligen varit strängare torde nog få anses vara klart — så får den väl invänta lämpligare förhållanden för att utfå sin semester, d. v. s. vänta till dess storstrejkens sviter blifvit minskade. Jag fasthåller fortfarande vid den åsikten, att ett genomförande af den här föreslagna åtgärden af många bland arbetarna, som visat sig såsom laglydiga medborgare, skulle uppfattas så som om man befarade, att de, trots det vackra uppförande de visat, dock skulle börja med oroligheter efter storstrejken. Skulle i fortsättningen sådana oroligheter verkligen inträffa, kan jag icke underlåta att instämma i herr Klefbeck's nyss fällda yttrande, att nog blir det i så fall att skriva på rusdryckernas konto. Då öfverståhållareämbetet nu visat sig så hastigt kunna afskaffa rusdrycksförbudet kunna de restriktiva, åtgärderna också lika hastigt tillgripas om oroligheter verkligen visa sig uppstå.

Herr Söderlund: Herr ordförande, mina herrar! Endast ett par ord! För min del vill jag icke alls göra någon opposition emot de uttalanden, som fällts angående arbetarnas mönstergilla uppförande under storstrejken, men jag kan icke heller låta dessa uttalanden gå förbi, utan att erinra om, att, efter hvad jag tror, vi samtliga äro mogna för att kunna bedöma, att detta mönstergilla uppträdande nog till väsentlig del haft sin grund i polisens styrka, ty så mycket hafva vi nog erfarit, litet hvar af oss, att vi veta, att där icke stark ordningsmakt finnes, där finnes icke heller så mönstergillt uppträdande ibland de lägre stående arbetarskarorna.

Herr Medin: Det var ett yttrande, som herr Söderlund nyss fällde, hvilket gaf mig anledning att säga några ord. Här talas så mycket om den stora betydelse, som ordningsmaktens anordningar haft för att bevara lugn och ordning i samhället under storstrejksdagarna. Men, mina herrar, bland de intryck, bland de djupa intryck man fått från denna storstrejk förekommer dock ett intryck, som jag finner icke nog uppskattats under denna diskussion. Det är det intryck man fått af rusdrycksförbudets stora betydelse. Den ordning och det lugn, som härskat i samhället under den s. k. storstrejken, tillskrifver jag till en god del rusdrycksförbudet. Jag vill icke uppehålla herrarna med att tala om alla de välsingelser,

som detta rusdrycksförbud medfört, men, beträffande den föreliggande frågan, så är jag öfvertygad att, om öfverståthållareämbetet hade låtit dammluckorna vara nere ännu några veckor för sprit- och ölflo den, så hade ämbetet i denna anordning haft ett bättre stöd för ordningens upprätthållande, än jag tror det kommer att få i de 30 extra konstaplar, till hvars aflöning anslag nu begäres. Jag har intet särskildt yrkande.

Angående
ökning af an-
talet extra
polis-
konstaplar.
(Forts.)